

"หมอบริเวณ" และ 8 แนวทางปรับความคิด สร้างคนคุณภาพพัฒนาประเทศ

นำเสนอเมื่อ : 28 ก.พ. 2561

สสส.-โซฟผลงาน 15 ปี ด้าน “เด็ก เยาวชน ครอบครัว” สานพลังเครือข่าย เสริมพลังรัฐ
สร้างคุณค่า“หมอบริเวณ” และ 8 แนวทางปรับความคิด สร้างคนคุณภาพพัฒนาประเทศ

วันที่ (27 ก.พ.) ที่อาคารอิมแพคฟอรัม เมืองทองธานี แจ้งวัฒนะ จังหวัดนนทบุรี
สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชนและครอบครัว (สำนัก 4) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
(สสส.) ร่วมกับภาคีเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และกลุ่มเด็กและเยาวชน
ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะให้กับคนทุกช่วงวัย จัดมหกรรมสร้างเสริมสุขภาวะเด็ก
เยาวชนและครอบครัว “กวางศวรรษ พัฒนาครอบครัวอบอุ่น สร้างคุณค่าคน คือผลงานของเรา” ระหว่างวันที่ 27-
28 กุมภาพันธ์ 2561

ศ.นพ.ประเวศ วะสี ในฐานะประธานเปิดการประชุมพร้อมปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “สร้างคนไทยคุณภาพ :
จากการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ” ใจความตอนหนึ่ง ว่า กุญแจสำคัญที่จะช่วยถักทอการพัฒนาประเทศไทย
คือการจะสร้างคนไทยคุณภาพได้อย่างยั่งยืน ด้วยการพัฒนาอย่างบูรณาการและเชื่อมโยงกัน ทั้งนี้
คนไทยทุกคนล้วนมีศักยภาพ มีศักดิ์ศรี มีคุณค่าความเป็นมนุษย์
และไม่ว่าจะอยู่ที่แห่งไหนใดก็ควรมีโอกาสได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ทั้งสิ้น
แต่การพัฒนาประเทศในยุคนี้จำเป็นต้องเร่งรัดปฏิรูป สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม ศิลธรรมและคุณภาพคน
มาถักทอกันอยู่เป็นระบบที่ซับซ้อนที่ยากจะเข้าใจและแก้ไข

ศ.นพ.ประเวศ กล่าวต่อไปว่า ดั้งนั้น ต้องหาว่าจะมีกุญแจอะไรที่จะไขเราออกจากกรอบตรงนี้ เพราะที่ผ่านมามีพบวาทย์ไขกระบวนทัศน์เก่าในการพัฒนา ได้แก่

1.การใช้อำนาจ

2.การขาดความต่อเนื่องทางปัญญา ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้การพัฒนาไม่ไปสู่ความสำเร็จ

3.การขาดความเชื่อมโยงทั้งนโยบาย วิชาการและผู้ปฏิบัติ และ

4.การใช้ความรู้โดยไม่เรียนรู้

โดยแต่ละเรื่องล้วนทำแบบแยกส่วน ทำเป็นเรื่องขาดความเชื่อมโยงกัน ซึ่งจะนำไปสู่วิฤตติ ผลที่ออกมาก็ไม่สำเร็จ ขณะที่เมื่อลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง พบว่า การสร้างคุณภาพคนหนีไม่พ้นเรื่องเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม การจะสร้างคนไทยให้มีคุณภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนแปลงกรอบคิดพื้นฐาน 8 ประการ คือ

1.เคารพศักดิ์ศรีคุณค่าความเป็นคนของทุกคน

2.เคารพความรู้ในตัวคน

3.เอื้ออาทรและจริงใจต่อกัน

4.เกิดความเชื่อถือไว้วางใจกัน

5.สามัคคีธรรม สร้างพลังทางสังคม

6.เกิดปัญญาร่วม สู่การสร้างนวัตกรรม

7.ฝ่าความยากไปสู่ความสำเร็จ และ

8. เกิดความสุขประจวบบรรลุนิพพาน นี่คือการตอบและทิศทางการพัฒนาคนไทยคุณภาพ

"ถ้าเราเคารพกันแค่ในตำรา ก็จะมีความรู้แต่ในตำราเท่านั้น แต่ถ้าเราเคารพความรู้ในตัวคน ก็จะมีเกียรติ มีความสุข ความเสมอภาค ดังนั้น จึงต้องปรับกระบวนทัศน์ใหม่ บูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดพลัง เกิดความสุข ความสำเร็จ ซึ่งตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สสส. เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพคนไทยในลักษณะต่างๆ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพเด็ก เยาวชน การสร้างภูมิคุ้มกัน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ โดยขับเคลื่อนงานทั้งในรูปองค์กร ผ่านโรงเรียน ชุมชน เป็นต้น" ศ. นพ. ประเวศ กล่าว

ด้าน นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กล่าวว่า วัตถุประสงค์สำคัญในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ เพื่อรวบรวมนำเสนอและต่อยอดขยายผลนวัตกรรม องค์ความรู้ เครื่องมือ สำหรับการสร้างเสริมสุขภาพของเด็ก เยาวชนและครอบครัว อีกทั้ง เพื่อสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการให้ความสำคัญการพัฒนาคุณภาพคนตลอดช่วงชีวิต ในช่วงระยะเวลา 15 ปี ของ สสส. ในการทำงานด้านเด็ก เยาวชนและครอบครัว ได้สนับสนุนนโยบาย "การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต" ของรัฐบาล เพราะเด็ก เยาวชนและครอบครัวคือรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ และจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเมื่อประเทศไทยกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในอีก 3 ปีข้างหน้า

นางเพ็ญพรรณ กล่าวต่อว่า ความสำเร็จของการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ส่งผลกระทบที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนงานระดับนโยบาย ซึ่งสามารถเห็นผลเชิงประจักษ์และเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติที่เป็นรูปธรรม ซึ่งถือเป็นผลงานแห่งความภาคภูมิใจ ดังนี้ กลุ่มปฐมวัย (แรกเกิด-5 ปี) 1) ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข จัดทำคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย หรือ DSPM ซึ่งปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขใช้เป็นเครื่องมือตรวจวัดพัฒนาการเด็กปฐมวัยทุกคน 2) ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข สปสช. สมาคมเพื่อเด็กพิการแต่กำเนิด และเครือข่าย พัฒนาระบบการดูแล รักษา และป้องกันเด็กพิการแต่กำเนิดใน 5 โรคสำคัญ ซึ่งปัจจุบันมีการจดทะเบียนและสร้างระบบการดูแลรักษาและป้องกันความพิการตั้งแต่แรกเกิด ในระบบสุขภาพแล้ว 3) พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นศูนย์เรียนรู้ฐานการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการยกระดับคุณภาพด้วยการบูรณาการการก้าวกระโดด (Benchmarking) ซึ่งปัจจุบันมีศูนย์เรียนรู้ 55 แห่ง และเครือข่ายทั่วประเทศไม่น้อยกว่า 2,000 แห่ง 4) สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายทุกระดับในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ

กลุ่มเด็กและเยาวชน (6-24 ปี) 1) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนสุขภาพกว่า 2,500 โรงเรียน โดยให้ความสำคัญกับการทำให้ผู้เรียนเป็นสุขทั้งด้าน กาย จิต สังคม และปัญญา 2) สร้างสุขภาพเด็ก เยาวชน กลุ่มเฉพาะ อาทิ เด็ก เยาวชน ในกระบวนการยุติธรรม เด็กในสถานสงเคราะห์ เด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา เด็กชายขอบ ไร้สัญชาติ 3) สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายระดับต่างๆ เช่น สร้างแกนนำเยาวชนในสถานศึกษา สนับสนุนคนรุ่นใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม สร้างเครือข่ายเยาวชนสร้างสรรค์ สนับสนุนเยาวชนจัดทำฐานข้อมูลด้านเยาวชนในจังหวัด และในกลุ่มครอบครัว 1) ร่วมพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว (พ.ศ. 2560-2564) และขับเคลื่อนการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 2) พัฒนาหน่วยวิชาการครอบครัว เพื่อพัฒนาสุขภาพในครอบครัวกลุ่มเปราะบาง

"15 ปี เราได้สร้างกลไกการทำงาน นวัตกรรม รูปแบบ เครื่องมือ และวิธีการทำงานที่สามารถนำไปใช้ได้จริงทั้งในระดับองค์กรและระดับพื้นที่ ดังนั้น การจัดงานมหกรรมสร้างเสริมสุขภาพเด็ก เยาวชนและครอบครัว ในวันที่ ผลงานที่นำมาแสดงทั้งรูปแบบวิชาการและนิทรรศการ จะทำให้ทุกคนมีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นพลังสำคัญในการสานพลังร่วมสร้างสุขภาพเด็ก เยาวชนและครอบครัว ให้ขับเคลื่อนอย่างมั่งคั่งสัมฤทธิ์ เพื่อพัฒนาประเทศต่อไป" นางเพ็ญพรรณ กล่าว